

Udtalelse ved 3die Behandling af Finantsloven lægger Vægt paa, er den større Frihed til at benytte de Midler, der ere tilstede, og dernæst at faae Bemyndigelse til at bestille Materiel, og det er et Spørgsmaal, hvortil jeg ikke i samme Grad er en Modstander af den ærede Minister, som i Spørgsmaalet om en yderligere Bevilling; det er i alt Fald et Spørgsmaal, som jeg paa ingen Maade, saavidt det staar til mig, vil negte den nærmere Drøftelse, som det ganske vist fortjener; det er et Spørgsmaal, som jo egentlig først er kommet frem ved 3die Behandling af Finantsloven, og jeg vil paa ingen Maade tage det Ansvar paa mig at negte en yderligere Undersøgelse navnlig med Hensyn til denne Side af Sagen.

Tugen: Det Spørgsmaal, som foreligger os her ved et særligt Lovforslag, var jo til Behandling her i Thinget forleden Nat. Det blev reist ved Finantslovens 3die Behandling, og det blev afgjort i den sildige Aftentime. Jeg vil ikke lægge Skjul paa, at den Afgjørelse, som Forslaget, saaledes som det forelaa i Finantslovsforslaget, fik, berørte mig meget nær. Jeg anser det for Flaadens Udviklings Skyld for den uheldigste Afgjørelse, som dette Spørgsmaal kunde faae. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at saaledes som Forslaget nu foreligger, er det ikke ganske det samme som det, vi behandlede ved Finantslovsforslaget. Der er ikke her begjært en saa stor Bevilling, som der den Gang var Tale om, hverken for det indeværende eller for de kommende Finantsaar. Forskjellen beror i første Henseende derpaa, at der i Stedet for, at der paa § 25 i Finantslovsforslaget var begjært en Bevilling for indeværende Finantsaar af 400,000 Rd., er der her kun begjært 150,000 Rd., altsaa en meget betydelig Nedsættelse, og, for det Andet, er der den Forskjel, at der i Forslaget stod, at Skibet skulde være færdigbygget indtil Sommeren 1876, hvoraf nødvendigt maatte følge en større Bevilling i de to paafølgende Finantsaar, hvorimod der her ikke er nævnt Noget om, til hvilken Tid Skibet skal være færdigt, saaledes at det til enhver Tid overdrages den lovgivende Magt at bestemme, hvor stor en Sum man i det kommende Finantsaar vil bevilge Fortsættelsen af dette Skibs Bygning. Man kan altsaa af finantsielle Hensyn bygge langsomt eller hurtigt, som man selv vil, skjøndt jeg rigtignok for vort Forsvarsveiens Vedkommende antager, at det vil være det Gavnligste at bygge Skibet saa hurtigt, som Orlogsværftet hos os i det Hele taget er i Stand dertil. Ved Forslaget, saaledes som det nu findes i Finantslovsforslaget, er der indrømmet Marinebestyrelsen Bemyndigelse til at bygge, hvad den selv vil paa Orlogsværftet af Nybygninger, eller at sætte i Arbejde, hvad den selv maatte anse for hensigtsmæssigt, kun at Summen ikke overstiger 1 Million. Der er altsaa i den Henseende fra Lovgivningsmagtens Side givet

Fuldmagt; men netop den Betingelse, at Udgifterne ikke maa overskride 1 Million, sætter Marinebestyrelsen i stor Forlegenhed. Der som Flaaden skal bevares i Udvillingen paa Orlogsværftet, saa vil det være absolut nødvendigt, at der nu i indeværende Finantsaar, da de Skibe, som ere under Bygning, ville blive færdige, paa begyndes et nyt Skib. Jeg vil ingenlunde lægge Skjul paa, at det for Flaaden kan være gavnligt at være i Besiddelse af mindre Skibe, f. Ex. af Kanonbaade, og naar Spørgsmaalet med Hensyn til de aktive Torpedøer løses, da tillige af Torpedobaade; men paa det Standpunkt er Spørgsmaalet om de aktive Søminers Udvikling endnu ikke, at vi med Sikkerhed kunne sige, hvorledes en Torpedobaad skal være. Der har i den Henseende i andre Mariner foreligget Bevillinger i over Næv og Dag til derfor at bygge Fartøier af denne Bestaffenhed, men de ere ikke blevne benyttede, fordi man endnu ikke har opnaaet en fuldkommen Erkendelse af, hvorledes disse Fartøier skulle være. Men alligevel siger jeg, at der ved Flaaden vil kunne være Brug for saadanne mindre Fartøier, maaste armerede Kanonbaade til 100,000 Rd. og hurtigseilende upandsrede Skibe, hvis Værdi ikke løbe op til en Million; men disse Skibe tjene ikke til at udvikle Flaadens Kampdygtighed, og man har ikke nogen Nytte af dem i Kampen uden ved Siden af egentlige Kampskibe. Den tekniske Side af det her foreliggende Spørgsmaal tror jeg ikke, at det er værd, at vi her komme ind paa. Jeg har ikke hørt nogen vægtig Udtalelse imod, at vi fortsætte med at bygge Pandserfibe hos os. De Udtalelser herom, som man har hørt fra enkelte Sider, have været saa svage, at de ikke behøve nogen Imødegaan. Jeg har, siden vi sidst havde denne Sag til Behandling i Thinget, kun hørt en eneste Udtalelse i denne Retning. En Mand, som efter sin tidligere Stilling i det Mindste skulde være kjendt med disse Forhold, har udtalt sig imod Pandserfibe, idet han yttrede, at vi skulde kæmpe med Vaaben, som kunde ødelægge de store Pandserfibe; smaa Stater skulde ikke have Pandserfibe, men skulde have Vaaben, der kunne ødelægge Andres Pandserfibe; vi skulde have Kanonbaade og Torpedobaade. Det er et meget stort Spørgsmaal, om det nogeninde under heldige Forhold vil kunne lykkes en Kanonbaad at ødelægge et Pandserfibe; Torpedøerne have endnu ikke naaet deres Udvikling; men det Vaaben, hvorved man skal ødelægge Pandserfibe, er nu for Liden andre Pandserfibe. Den Mand, der yttrede dette i en Sal, der ikke ligger langt fra denne, sagde, at de smaa Stater skulde finde paa originale Ting, kæmpe med originale Vaaben, med de Vaaben, som de kunne føre; men de originale Vaaben, som kun eksistere i Theorien, ere meget flette Vaaben at stole paa og at stille op imod Pandserfibe, som have et 12 Tommer tykt Pandser. Jeg tillægger altsaa ikke denne Udtalelse no-